

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa J. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

CRISI

—Ous, ous! Proveiu d'aquesta mercaderia, que en aquest país va molt escassa!

Història d'Espanya

Els diaris qualifiquen de històrica la tempestuosa sessió que el passat dimarts celebrà el Congrés. Discursos sensacionals, incidents [de batalla, crisi fulminant, cridòria terrible, visques i moris de tots colors, bastons enlaire i alguna pistola en mans... Les responsabilitats, que al principi eren una frase i un títol de diari, han pres un to de sinistra realitat. De sobte, la joguina que el Govern de Madrid oferí a les Corts, s'ha convertit en un drac amenaçador.

El drac s'ha menjat ja un ministeri. En Cambó obrí la porta de la gàbia, i el drac botà pels escons parlamentaris. De retruc, En Cambó ha rebut un cop moral, pegat per La Cierva. Es la segona vegada que el capitost regionalista reb l'esgarrapada violenta del polític murcià.

Passa la Història. Entre els crits només es veuen vergonyes, baixeses i covardies. La veu del poble la feu sentir una dama que des de la tribuna pública presenciava la sessió: «QUÈ HAVEU FET DELS NOSTRES FILLS?»

Els pobres fills de mare que han mort, són pols de l'Àfrica. Feu pas, que això és la Història d'Espanya!

Responsabilitats revolucionàries

Tota Europa està ficada en un plet de responsabilitats. Les demana França contra Alemanya pel crim de la guerra. Les imposa Anglaterra contra En Lloyd George: Les fan efectives els kemalistes contra el Soldà, Ferran VII de Turquia, qui es posà al servei dels estrangers contra la sobirania nacional. Les recullen, xopes de sang, els grecs, fusellant implacablement a cinc ministres.

Resta Espanya. Igualment que a Grècia, se tracta d'exigir responsabilitats de la desfeta d'un exèrcit. A Grècia, ministres civils, i generals, han sofert idèntica pena. A Espanya, cap, per ara, ha rebut condemna, i mentre uns demanen sentència contra els militars culpables, altres exigeixen l'acusació de paisans i de militars. El govern s'hi oposa. En Cambó i els lliberals acusen. Els republicans atien, però les responsabilitats concretes, subjectes a procediment, demanades amb serenor de poble que vol fer justícia, no apareixen.

Altra volta tornem a ésser l'excepció europea. Hem ressenyat abans els pobles que tenen o han tingut un problema de responsabilitats. Anglaterra ha derrotat a Lloyd George. A Itàlia els feixistes, els antipàtics feixistes, han escombrat els ministres dels antics polítics responsables. A Turquia el Soldà ha hagut de fugir. A Grècia, successivament, el rei Constantí abdica, foren fusellats els ministres i acaba d'ésser destituït el príncep Andreu. An aquí, al cap d'un any de la desfeta, encara no s'ha fet efectiva cap responsabilitat. Encara per no voler fer-la cauen els ministres.

Però el coronel Nouvilas, president de les Juntes de Defensa, digué una frase que vàrem recollir i que és precís fixar-la an aquí: «L'any 17 començà a Espanya un moviment revolucionari que encara no ha acabat». El coronel Nouvilas, nom català, nom republicà, car el seu pare fou aquell gloriós general, ministre de la Guerra en la primera República i únic que's negà a reconèixer, amb noble valentia, a l'Alfons XII. El coronel Nouvilas ha estat clarivident. El Parlament tumultuari pot ésser el carrer tumultuari. Les responsabilitats negades, escamotjades pels polítics monàrquics, les pot imposar el poble, continuant el període obert en 1917.

PARADOX

Les forces polítiques catalanes

Dèiem l'altra setmana que era arribada l'hora de reconstituir el republicanisme català, sobre la base de l'ideal de República catalana. Ara cal tractar d'un altre aspecte d'aquest problema: i és el del contingut social i polític de la nova força.

Però abans de tot hem d'ésser francs: i la franquesa ens obliga a dir que la reconstitució de què parlem no ha de tenir res que veure amb aqueixes famoses i eternes reorganitzacions dels vells partits republicans, o millor dit, de les engrunes que en queden. Nosaltres tenim la convicció—i ho considerem com una realitat evident—que tots, absolutament tots els grups i grupets republicans que han existit fins ara a Catalunya són cosa morta. Hi ha grups locals i comarcals que conserven una certa vitalitat. Però no's pot dir que hi hagi cap partit republicà general amb força i organització efectiva en el conjunt de Catalunya, ni que respongui a un corrent actual d'opinió en el nostre país.

La veritat és que avui existeixen a Catalunya dues veritables forces populars i vives: la força nacionalista i la força sindicalista. Tots els altres grups són deixalles arqueològiques o tristes ficcions.

Però dins cada una d'aquestes forces hi ha matisos diferents. Els republicans catalans, en gran majoria, són nacionalistes. També n'hi ha que adopten una posició socialitzant, acostada al sindicalisme, o almenys a l'obrerisme.

Aquest fet, al nostre entendre, dona la solució del problema: els republicans de Catalunya, després de fer examen de consciència respecte a la realitat dels seus sentiments, han de decidir-se per una d'aquestes orientacions: la nacionalista o la obrerista de classe, després de cremar d'una vegada totes les branques i branquetes d'arbres ja morts.

Per a aquells republicans catalans que en les presents circumstàncies sentin vivament, predominantment, l'ideal nacionalista, la millor decisió és anar als rengles d'Acció Catalana, que ha declarat públicament que el règim que més escau a Catalunya és la República. I diem que han d'anar a Acció Catalana, perquè és una força nova i valenta, destinada a un esplèndid futur polític si els seus homes saben maniobrar bé i amb tota lleialtat. La resurrecció del partit republicà català és cosa impossible. Els republicans han de renunciar d'una vegada a la feina de vetllar morts.

Aquells altres republicans que no s'avinguin amb aquesta orientació, poden agrupar-se al voltant de Marçal Domingo, per a formar una esquerra que podríem anomenar republicana-obrerista. Els elements del sindicalisme que volen realitzar una acció política podrien ajuntar-se a aquest partit.

Finalment, direm que en certs casos concrets, els nacionalistes d'Acció Catalana i els republicans obreristes podrien

aliar-se i unir els esforços per a combatre l'enemic comú, que és el vigent règim espanyol. Aquestes dues forces adquiririen ben aviat en la política catalana el predomini que avui ja tenen idealment les tendències respectives, l'organització de les quals està destorbada en part pels vestigis locals i comarcals dels vells partits desfets.

FULMEN

Ja està bé, però....

Al Palau de Belles Arts hi són exposats els projectes per a la construcció d'un Teatre Municipal que s'aixecarà a la Via Laietana o Rambla de les Flors.

A nosaltres ens sembla bé el propòsit i fins creiem que podria representar una bona font d'ingressos si la Corporació Municipal celebrava les seves sessions a l'escenari del nou teatre, fent pagar per cada comèdia-sessió un ralet d'entrada.

El nostre Ajuntament és admirable. Es remenen els milions de pessetes com si fossin milions de corones o de rubles. Cent milions per a començar l'eterna futur Exposició de Montjuic. Més milions per a l'adquisició de terrenys destinats a esbarjo. Forces milions, i ben gastats fossin, per a coses de cultura. Els nostres regidors neden en un mar de pessetes.

Si els cabals són abundosos, l'eloqüència vessa per tot arreu. Les sessions s'acaben a les sis de la matinada quan, fadigats de tant discursar, queden aònics els Castellers municipals. Es parla de tot: de Progrés, de Llibertat, d'Autonomia, de Religió, de Filosofia... De lo que no's parla és d'administració.

Tot ens sembla admirable a nosaltres. Vinguem Exposicions, Teatres, Parcs i quates de copa. Vinguem discursos eloqüents i matar hores arreglant paraules. Vinguem tecs i obsequis i homenatges i xerinxol. Però....

Però de passada els nostres regidors, baixant uns moments de les altures en que maniobren, podrien cuidar-se una mica dels carrers de Barcelona per on, sense automòbil, hem de circular els pobres ciutadans que no som regidors.

El diumenge passat a la sortida d'un teatre del Paral·lel, anàrem a les Rambles pel carrer de Sant Pau. Aquell carrer tan estret estava ple de gom a gom. Els espectacles del Paral·lel hi abocaven la seva immensa gentada dels diumenges a la tarda. Els *cines* del propi carrer hi vessaven la seva concurrència que's repartia en totes direccions. La gent topava, es rebregava, s'obstruïa, s'entrebancava i ajudaven a l'enrenou els carretons de plàtans, les taules dels *Bars* i els venedors de tonteries. I a tot això, ajunteu-hi la completa foscó del carrer de Sant Pau. Hi han trossos llarguissims de carrer on no hi ha ni una espurna de llum de cap mena. L'acció de l'Ajuntament de Barcelona no arriba al carrer de Sant Pau.

I com que per mostra n'hi ha prou amb un botó, posem punt final. Podríem citar molts més carrers que estan en semblants condicions. Per exemple, el carrer de *Fernando* a les nou del vespre.

JEPH DE JESPU

Constantí de Grècia

L'ex rei es passeja pels jardins de Palermo i enraona sol.

— Si; setembre 28,

28 novembre... Exacte!

Dos mesos fa avui que vaig fugir de la meua pàtria.

Mireu si vaig tallar just!

Si arribo a badar, m'atrapen al mig mateix del sarau,

i sols Déu sap a hores d'ara

lo que seria de mi.

En dos mesos, quin dissabte!

El trono, si cau, no cau;

tota la meua obra al diable;

la Grècia immortal, als peus

d'En Plastiras i En Gonatas,

i els meus amics, fusellats aquest matí en una plaça... En quin film jamai s'ha vist un raig d'escenes tan tràgiques?

Quan jo em vareig adonar dels núvols que començaven

a tapar l'horitzó grec,

vaig fer-ho notà, en confiança,

a alguns dels meus consellers.

— Això—els vaig dir—no m'agrada:

O jo m'equivoco molt,

o aquí va a haver-hi castanyes.

—No ho cregui—em van contestar:—

Grècia està tan aplanada,

que no té esperit per res.

Potsé un dia quatre tràpales :

moguin un xic de burgit,

però serà foc de palla.

—Mireu que el cel és molt fosc...

—No hi fa res; una ventada

l'aclarirà en cinc minuts:

tot això no té importància—

Un cop sol, em vaig posar

a meditar amb molta calma,

i vaig dir-me: Aquests senyors

trobo que confien massa.

«Grècia no té alè per res...»

I si de sobte s'exalta

i repren l'alè perdut?

I si una volta exaltada,

comença a fixar-se en mi

i em pregunta coses rares,

difícils de contestar...?

No, no, vaja: no em fa gràcia

una perspectiva així.

Posem-hi entre mig distància,

i no volguem esperar

que rebenti la tronada.

Calculeu, si em quedo allí,

quin fox-trot se'm preparava!

L'adagi ja ho diu: Dels que

fugen algun se'n escapa.

No abrigo la pretensió

de sé un savi, però, vaja,

lo que és en el lance aquest,

crec que puc ben alabar-me

de que al meu reial clatell

no hi ha ni mica de llana.

C. GUMÀ

Conferència d'En Pestaña a Manresa

A la mateixa ciutat on s'atemptà contra la seva vida, anà En Pestaña el diumenge passat a predicar la doctrina sindicalista.

Plena de contingut i brillant i clara fou la seva peroració. El problema social no pot ésser—ho de arbitrarietat ni de violències, digué, sinó d'amor i justícia. No és problema de guàrdia civil. Avui, fins els sindicats catòlics reconeixen la gravetat del problema, reconeixen que la riquesa està mal repartida.

Què fer? Esperar que resolgui el problema la burgesia? Aquesta no cedirà mai. L'ha de resoldre el qui produeix, que és una injustícia enorme i absurda que el qui ho produeix tot no disfruti de res. Però la reducció d'hores de treball i l'augment de sou no resoldran el problema. La solució cal trobar-la en capes més profundes.

Políticament? Ah no! En Pestaña no és amic de politiquer, d'anar els obrers als Ajuntaments i als Parlaments. En aquest sentit diu que han sigut mal interpretats els acords del Congrés de Saragossa. La força de l'obrer, és l'associació, oposar amb la associació una resclosa a l'explotació del proletariat. Treball, organització i cultura deuen ésser els lemes de les associacions obreres. I l'associació ideal és el Sindicat Únic que defensa els interessos materials i morals de l'obrer. Tot millorant la seva situació econòmica el fa més fort i més apte per a les lluites i les conquestes de demà. El sindicat diu a l'obrer: Defensa't, educa't, organitza't i seràs fort!

Per això mentre duri l'expoliació i l'injustícia els sindicats seran revolucionaris. Però la seva violència serà col·lectiva, no individual. D'aquesta última mena de violència en rebutja tota responsabilitat.

Tals foren les idees exposades pel *leader* sindicalista davant dels obrers manresans que l'aplaudiren amb un calor i un entusiasme difícils de descriure.

Quosque tandem?

Les classes, com els individus, estan dotats del instint de conservació. Si no miressin propiament per si, no procurant conservar l'existència, s'apoderaria de aquelles l'anèmia i necessàriament moririen.

El Magisteri, doncs, com a classe, està dotat també d'aquell instint de conservació que anima a totes les classes empenyent-les cap a la millora i el ressorgiment moral i material.

Per a conservar la vida, és indispensable atendre degudament a les raonables exigències d'aquella. I la vida d'un organisme o classe, depèn de sa necessitat social, del compliment del seu deure, de la seva il·lustració, i, en últim terme, d'apreciació més material, però no menys important i peremptori, dels recursos amb que compta per a solventar les múltiples necessitats en l'ordre econòmic.

De que el Magisteri és convenient a la societat, ja no n'hem de parlar. Fora gavyanyar en grau superlatiu el sentit de il·lustració. Tampoc ens tenim de ficar en la forma que compleix en l'obligació; proves dona el Magisteri de que no regateja sacrificis, per a fer-se digne i respectable. Del que hem de parlar és, d'aqueix treball i sacrifici i dels mitjans que li són precisos per a conservar-se.

Millor complirà el mestre ses sagrades funcions, serà més il·lustrat, si veu recompensat el seu esforç. El qui veu saldades les necessitats pròpies, es dedica satisfet a la seva professió, i, com agraint la recompensa del treball esmerçat, s'hi afanya, per a fer-se mereixedor del benefici rebut.

Llastimosament, avui com ahir, el

Magisteri espanyol no veu ateses ni les seves necessitats més apremiants; i la vocació, despullada d'aqueixos remarcables extrems, no pot fer el miracle d'assolir (perquè una cosa és sinònima d'una altra) la sèrie de condicions i exigències, adictes a una sòlida missió pedagògica.

Endemés, la dinàmica econòmica de nostra època, ha desviat dels termes ordinaris desafiant a tothom; i el mateix s'ha tingut de posar en condicions de defensa el que disfrutava d'una crescuda paga, com el perdulari del jornal més petit: la puja dels queviures no ha perdonat a ningú i tots han tingut de contrarestar aqueix moment econòmic apujant el salari en proporció directa a l'encariment del articles de primera necessitat i demés matèries de vida.

Només el Magisteri, com si fos un no ningú, té de romandre eternament, com el desert rodejador d'un oasi. Que no s'ens digui que la situació econòmica dels mestres també ha millorat: Molts mestres tenen cinc pessetes encara no de jornal, i no cal fer pas cap comentari. Però volem preguntar: Es que d'ésser mestre no costa res? O és que els mestres no mengen? I si no és tot això, quosque tandem?

Poble i Govern: El progrés i millorament d'un país, depèn del seu estat de civilització, i com això és el fruit de l'instrucció i cultura, an aquest arbre no se li té de regatejar l'adob, si volem que el fruit sigui bo i abundós.

MIQUEL RIBALTA

Don Jaume ha desmentit que vagi a Colòmbia. Diu que no's mourà de França per a seguir de aprop els esdeveniments del nostre país i per a estar amb contacte amb els seus.

Mentre hi ha vida hi ha esperança...

El poder de la il·lusió

Record del Marroc

Són les déu de la nit.

Per la carretera que va a Nador des de Larraix, s'ou el cascabelleig d'un cotxe que condueix a quatre artillers en franca alegria.

Canten couplets catalans, que els recorden temps feliços passats allà a Barcelona d'on han sigut trasplantats, per raons d'un mal entès honor nacional.

Es una nit clara d'istiu i la lluna es reflexa en mil trossets de l'Atlàntic que brama al rompre's en la costa rocosa...

Un dels quatre artillers ha tingut la debilitat de nomenar a Barcelona, remembrant una nit de gresca. Com per art d'encantament, tots han restat muts. Ses boques s'han fermat i no s'han oït més cançons en lo que resta de carretera...

**

Nador. Un grapat de casotes de fusta, de construcció deplorable i disposades d'una fàisó més deplorable encara. Allò sembla un campament de gitano. En aquelles cases de fusta, acampades per damunt d'un pla arenós, hi viuen les «meuques» que per unes pessetes et fan ofrena d'un cos miserable...

El cotxe es detura davant d'una casa que més bé se li pot donar el nom de barracó que d'altra cosa. En la façana hi brilla pobrement una bombeta elèctrica; i per això l'han senyalat amb el nom castic de «La Bombi».

Quan a un home li parlen per primera vegada de «La Bombi» de Nador, es creu que's tracta d'un «merendero», per l'istil

d'un que n'hi ha a Madrid amb aquest nom.

I no és així. Aqueix barracó de façana vermella, és una casa de «meuques», que presum d'ésser la millor.

Al entrar els nostres artillers s'ha obert la porta sorollosament i ha sortit un personatge completament borratxo que s'aguantava mercès als braços d'una dona que amb prou feines l'ha pogut deixar assentat a dins del cotxe amb que han vingut els artillers.

Si anessiu a Nador sols trobarieu espectacles com aquest.

Comprensible el desastre!

**

De mica en mica els artillers s'han quedat sols. La clientela es retira. I totes aquelles dones al quedar també soles, resten pensatives i en ses cares s'hi lleigeix el fàstic i el cansanci. S'ha acabat el riure! S'ha acabat el fingir!

En Ramon s'ha quedat adormit damunt d'una cadira, sol.

Està somniant que's troba presoner d'un moro molt important que l'ha tancat en un fosc calabós.

Vol escapar-se del seu captiveri i quan el guardià li porta un tros de pa negre i una mica d'aigua, l'abraça amb la força que dona un acte desesperat i el deixa mig ofegat revolcant-se per terra.

Córre a lo llarg d'un corredor negre i fosc, i de prompte, al passar aprop de unes cortines, per entre les quals un fil de llum senyala una vertical a la paret del corredor, sent una estranya melodia produïda per un instrument molt semblant a una guitarra i que fa d'acompanyament a una veu dolcíssima.

S'atura; entreobre el cortinatge i veu un recinte amplíssim i lluent com una patena al fons del qual, sobre unes cati-

Batallades de tot arreu

N'HI HA PER A TOTS

Es un gran què tenir un home de la suficient capacitat i del suficient prestigi perquè quan vingui el cas ens pugui representar dignament. Però hi ha vegades que ni la capacitat ni el pres-

França:—Què dimoni busques aquí?
Alemanya:—A quina ciutat s'anirà a xerrar després de la Conferència de Lausanne.

tigi de ningú poden privar que de l'arbre caigut tothom en faci llenya.

Es clar que En Venizelos, dels grecs, és el més indicat per a defensar-los. L'home prou ho procura per tots els mitjans.

A Lausanne hom diria que s'hi discuteix de debò la qüestió dels estrets, en el sentit de que tothom quedí content, lo que voldria dir assegurar la pau per llarg temps. Però no és pas així.

Lausanne és on s'hi guarda el cos mort de la Grècia derrotada. S'hi fa la repartició. Tothom en vol un tros.

A França, Turquia, Rússia, Itàlia, Anglaterra, lo que menys els preocupa és si la pau serà de durada o no. Tenint exèrcits i esquadres n'hi ha prou, encara que per passar l'estona es parli de desarmament. Tot consisteix en quedar-se amb el troç més gros.

I per aquest camí, les terres de redempció mai més s'acabaran.

TUY

Tuy és un poblet de la «província» de Pontevredra, tranquil, reposat, amb la mateixa tranqui-

lilitat i el mateix repòs que tots els pobles, siguin de Galícia siguin d'on vulguin.

A aquests pobles an els quals s'hi treballa molt, però amb tranquil·litat i repòs, les qüestions que a nosaltres ens commouen triguen molt a arribar-hi. Però quan hi arriben és de debò.

Els homes de Tuy, com els de tots els Tuys, tenen temps de pair les coses. Tot prenent el sol, a la plaça que el pren tothom, van empassant-se sense cap pressa lo que nosaltres fem corre-cuita.

A nosaltres ens diuen que hem de pagar l'arbitri d'Inquilinat i el paguem, l'amo de la finca on ens morim ens embarga per un tres i no res i nosaltres bueno, anar fent. A Tuy és tot una altra cosa.

An el cacic se li ocorre embargar i els camperols que han anat poc a poc fent-se càrrec de que no s'han de deixar embargar, protesten i per defensar-se s'armen de pedres i bastons.

Si uns quants homes d'acord amb determinades personalitats s'armen de Stars i impunement assassinen a qui volen, l'autoritat no hi pot fer res. Però si els camperols tiren pedres a la guàrdia civil i amenacen amb bastons, s'imposa la defensa.

Els trets de la guàrdia civil, engegats sense previ avis, i lo que és més greu, sense motiu, acaben amb la vida de dos homes, un nen i d'una dona a punt d'ésser mare i que deixa déu fills.

La força armada anava a embargar 60 quilos de sucre i 50 quilos de bacallà. Això ha costat cinc vides.

Però ha quedat salvat el principi de l'ordre i de l'autoritat i bé s'ho val. La vida de cinc camperols, de gent de «tercer ordre», no mereix més consideració. Es com un, que en terres que Espanya vol civilitzar deia, referint-se als seus subordinats, que la vida de los muchachos amb un paper és pagada.

LLIBERALITAT

Estem cansats de sentir a parlar de la gran lliberalitat anglesa. Aquesta ha sigut proclamada arreu. I en ocasió d'haver concedit l'autonomia a Irlanda, fins aquells que per la seva posició en el camp nacionalista català sembla que haurien de tenir un recte criteri en aquestes qüestions, aprovaren sense reserves el gest únicament admirable dins la política en us que tingué l'Imperi anglès amb la màrtir Irlanda. Anglaterra, per lo que respecta a Irlanda, no ha fet més que seguir la conducta de sempre: promoure la discòrdia

entre els que vol vèncer. I això, repetim que és molt polític, però poc o gens lliberal.

A Irlanda hi han hagut fusellaments. Els executats foren aquells homes que no volien de cap manera donar el seu consentiment a la mofa que els feia l'Estat opressor. Anglaterra ha sigut la qui ha induït an el govern irlandès a cometre tan repugnant crim.

En canvi, a Grècia, un Comitè revolucionari castiga durament an els que portaren al poble a una derrota. per culpa dels quals Crècia es veurà esmicolada. El govern anglès protesta airadament i no recordant-se de que lluitava no fa gaire per la llibertat dels pobles, trenca les relacions amb el govern d'Atenes.

Això és una mena de nou concepte de la llibertat anglesa. Anglaterra derrotà a Napoleó perquè cada anglès se sent un Bonaparte.

Justícia i llibertat per a tot el món, però tot el món anglès.

l... TOTAL, RES

En el Congrés hi ha hagut escàndol, escàndol i bofetades, paraules grosses i cops de puny. Un diputat es va treure una pistola, o quan menys va fer l'acció. Un altre va posar un retret a la respectable senyora mare d'un company. El president trencà un grapat de dotzenes de campanes i el govern, En Sánchez Guerra, cridant com una qualsevol verdulera, dimití.

Quan se sapigué el desastre d'Annual, els nostres diputats i els que no són nostres, xerraren per les butxaques i no passà d'aquí la cosa.

Però arribat el moment de demanar responsabilitats an els causants d'aquell desastre, la cosa varia radicalment. Ara ja no és qüestió de xerrar cal anar a l'acció directa.

Els conservadors i els que no ho són, tots els que més o menys poden estar encartats amb aquell crim comès amb el poble espanyol, es defensen desesperadament apel·lant inclús al cop de puny.

Tothom demana, no obstant, el càstic dels culpables. I potser tenen raó.

Ben mirat, no és a un culpable imaginari a qui tots plegats acusen, dretes i esquerres. Les esquerres demanant que se'l castigui; les dretes defensant-se a si mateixes que com que al cap i a la fi la raó de la seva existència la deuen a ell, la defensa d'aquell és la d'ells mateixos. Per això als conservadors els dona la reial gana de que l'expedient Picasso vagi a l'aigua

El formidable aldarull promogut pels diputats marmanyers, és d'aquells que formen època. Podria i hauria d'ésser causa o principi de fonamentals reformes i necessàries extirpacions.

Però no; an aquí no passarà res. Solucionada la crisi, tornaran les aigües al seu lloc i tot com abans.

Només, és a Àustria que baixen les corones només a Grècia que hi han fusellaments.

REMEI?

Proposar un remei no costa gran cosa. El metge visita al malalt. Se'l guaita, l'escolta, el regira i el remira per tot arreu. Després es passa poc a poc la mà pels cabells o s'aixuga pausadament la calva si és que no en té. Fa una petita pausa. Es toca la barba, tanca els ulls i després d'una altra pausa fa el diagnòstic. Parla un xic, fa consideracions i recepta. Però el diagnòstic és equivocac, lo que ha receptat no és del cas, creient-se que el malalt sofreix un xarampió, resulta que està atacat de reuma i per A o per B s'en va al calaix. Què hi farem! Tothom es pot equivocar en aquest món i aneu a sapiguer si a l'altre també, ja que com que no ho sabem no ho podem afirmar ni tampoc negar.

Amb les qüestions internacionals succeeix igual. L'única diferència consisteix en que'ls metges són més, que hi ha més homes melenuts

IMITANT A GUILLEM TELL

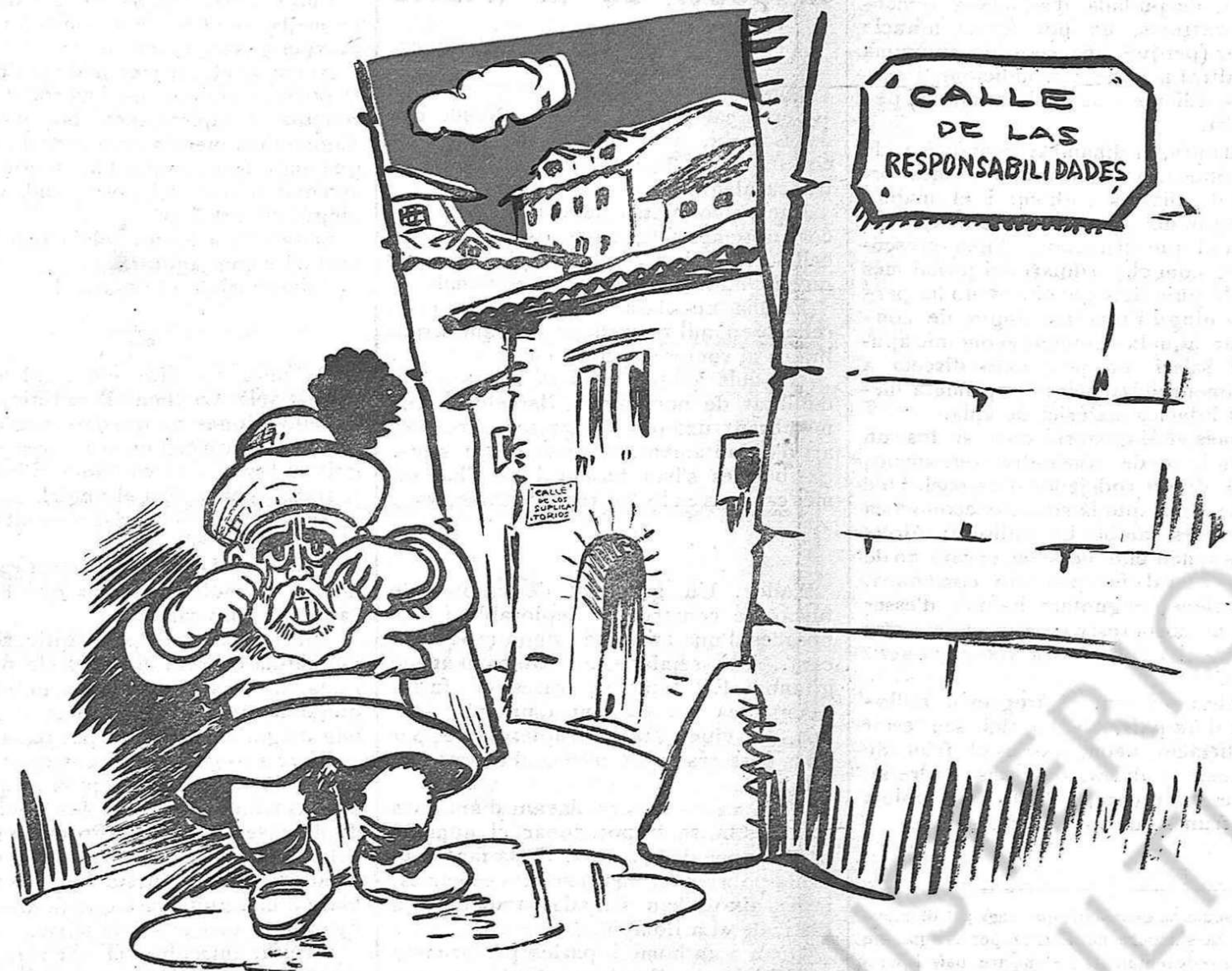

—Si ara no surt bé la prova, deixo la nena morta

i més de calvos. Que es fan més pauses i més diagnòstics, que es recepta més i que s'equivoquen més. Es una equivocació grossa, de pes, internacional, de tots, i tots en paguem les conseqüències.

Per a l'enfermetat del món no hi hauria res com la cirurgia. Cop de tallar. El règim de medicina, resulta un verí.

Les lamentacions d'En Sánchez Guerra

—No fan ni deixen fer. Jo que somniava amb una Espanya tranquil·la com un bassol d'oli.

El valor cívic o l'hora de les responsabilitats

Parla En Companys: —El responsable de la mort d'En Layret és aquest.

fes i rodejada d'unes esclaves mig nues i de pell morena, es recolza amb sublim deixadesa oriental, la favorita del moro que el té pres.

D'uns pebeters pugen, com una ofrena, uns fums olorosos que maregen al nostre artiller que és tot ulls contemplant a aquella beutat.

De prompte sent passos en el corredor i prenent una determinació decisiva, obre els cortinatges i d'una correguda es planta de genolls al peu de la catifa on reposa la favorita, implorant clemència i protecció.

La favorita s'aixeca i amb el ditet, un ditet fi i blanquíssim que's porta a flor

de llavi, li demana silenci. Després, un cop s'han allunyat els passos, li agafa una mà i se l'emporta.

Passen per un passadís estret il·luminat solament per antorxes que despeixen un fum molest, i arriben davant d'una porteta que ella obre i entren dins de l'estància.

Es un quartet petit, amb un gran mirador que dona al mar. Un mar blavós que al fons de tot es confon amb el cel puríssim sense un núvol.

La estància està ricament adornada amb pells i tapiços de gran valua, i en un prestatget s'hi veuen ampolletes i gerres d'essència i pots de pomades perfumades.

Ella se l'emporta al mirador. Tots dos queden un moment estàtics, contemplant aquella superba marina. Després, com si s'ho haguessin dit, es giren, es miren als ulls contemplant-se amb satisfacció. Ambdós s'agraden.

Ella és una mora fràgil, de carns blanquíssimes que llencen un perfum excitant. Uns ulls negres, grossos, d'una expressió dolçíssima, adornen aquella carona de nina. Es magnífica la cabellera, negra també que partida al mig li cau serpentejant per l'esquena, formant dues trenes brillantes.

S'agraden ambdós i inconscientment sos braços cerquen els cossos, mentre els llavis es fonen en un bes d'amor...

**

En Ramon es desperta i es queda astorat al veure enfront d'ell a una mora que el mira amb ulls simpàtics.

Es refrega els ulls creient que encara somnia. Però no; les rialles dels seus amics en veure el seu astorament, li donen compte de que està despert.

Lo xocant és que la mora que té al davant se sembla moltíssim a la del somni. Unicament que va vestida un xic més miserable i en sa cara, mal disposades, es veuen les pintures de que fan us les «meuques» mores.

Els amics l'apressen. Es tard.

**

Il·lusionat, al cap de cinc dies, anava cap a Nador en direcció a «La Bombi».

Demana per la mora i passaren a una habitació. Quan la tingué aprop, la seva decepció fou gran! La nuesa d'aquella dona feia engúnia. Carn de vici sense gràcia ni atractiu!

I davant de l'estranyesa de la mora, En Ramon obrí la porta i com boig sortí de la casa. El plaer en el Marroc, quina cosa més trista i fastigosa!

VICOQ

EPIGRAMES

Emprovant-se Anton Xipell, en «El Siglo», uns guants de pell, murmurà: —Sembren petits.—
—No ho cregui pas—molt atenta

li observà la dependent—
car vostè no és llarc de dits.—
I En Xipell, rient, digué:
—Això com ho sap vostè?

En una Agència d'anuncis:
—Tenen treball per a mi?
—De quina classe el voldria?
—De qualsevol, senyor, si no és la feina deshonest.—
—Li va bé ajudant ferrè?
—Sí, senyor; m'agrada molt eix ofici de fer rè.

—Totes aquelles Nacions, que els seus crèdits desmereixen, no obstant fer mils emissions de paper amb que invadeixen de Ponent fins a Llevant amb deliri d'esperver com hi ha món no sé que fan...
—Saps que fan?... Un mal paper

AGUILERA

EN PREMSA:

Almanac

de

La Campana de Gràcia

per a l'any 1923

REPICS

Avui si que és dia de repicar fort. En dos dies dues crisis ministerials. Això no's veu ni a Itàlia, ni a Grècia, ni enlloc del món, fora d'Espanya. El nostre país és un ample *Castell dels tres dragons* sense valor, noblesa, honradesa ni idealitat. Lo baix i lo grotesc ens ofega i per Espanya, entonsada en aquest fang, aviat no hi haurà salvació.

Es diu que l'escàndol que hi hagué el dimarts al Congrés, és dels més formidables que registren els anals parlamentaris. Tots els diputats hi prenen part i també la gent de les tribunes. Es sentien crits de: Covards! Desvergonyits! Us en aneu per a defugir les responsabilitats!..

La bona educació no permet reproduir certes frases de les que s'oïren en el Congrés.

De sobte es sentí un gran Visca la República! I una altra veu que responia: Però sense Lerroux!

Diu que En Cambó es llençà cap an En La Cierva per a agredir-lo. Hi hagué una de bastons enlaire! (Es recomana el bastó per a anar al Congrés. Demà, per als diputats, serà declarat d'ús obligatori).

En Prieto—suposem que seria l'Indalecio perquè l'altre és una gallina mullada—pujà a dalt d'un *escaño* i llençà una violenta diatriba al règim parlamentari. Respostes violentes, amenaces amb el bastó i escàndol altra volta. Els *ugiers* per a acabar amb l'escàndol van apagar els llums i la gent—anàvem a escriure gentussa—va haver de fugir. Com als cataus de joc i de meuques!

Ja fa bé En Pestaña de no volguer enfangar-se en la política!

Mai En Cambó havia parlat tan saviament: «La realitat—ha dit—és que l'opinió desconfia de tots nosaltres que creu que estem representant una comèdia».

I dolenta! Sembla del Teatre Líric Català!

A Grècia, després dels fusellaments que han tingut tan de ressò, continua el procés dels responsables del desastre. Darrerament ha sigut expulsat de l'exèrcit el príncep Andreu.

I això que Grècia no és una república! Però davant de la pàtria no hi ha príncep que hi valgui. Aquí, en canvi, fem com l'alcalde de *Las Francesillas: Cuando la patria pelagra... de primer anem a dinar...* lo altre ja vindrà després.

El general Berenguer es defensa. I fa bé! Es lo que ens deien a casa quan erem petits: «Si t'escoltem a tu, no et penjarem, no!» O lo que deia aquella dona d'honor dubtosa: «Mentre em deixin parlar, no m'espanto!»

Mussolini i Krassin han celebrat una conferència. Es poden entendre el revolucionari rus i el reaccionari italià?

Es obra de la política fer tocar els extrems. Però en electricitat els dos pols contraris es repel·leixen. Mes com que la política és capaç de desnaturalitzar-ho tot, no estranyariem que En Mussolini i En Krassin es fessin una abraçada. No se l'han feta aquí, més d'una vegada, En Lerroux i En Cambó?